

МЕТОДОЛОГІЯ ГРОМАДСЬКОГО МОНІТОРИНГУ

Методологія громадського моніторингу виконання Національної програми адаптації законодавства України до *acquis* EU — це системний підхід до оцінки того, наскільки якісно та вчасно державні органи наближають українське право до стандартів Європейського Союзу.

Нижче наведено структуру та ключові етапи такої методології.

1. Об'єкт та предмет моніторингу

- **Об'єкт:** Діяльність Кабінету Міністрів України, Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР), Національного банку України, профільних міністерств та Верховної Ради в контексті виконання планів заходів з адаптації.
- **Предмет:** Законопроекти, підзаконні акти та стратегічні документи, що мають на меті імплементацію конкретних регламентів та директив ЄС.

2. Критерії оцінювання

Для ефективного аналізу громадськість зазвичай використовує три основні індикатори:

- 1) **Темпоральний (Вчасність):** Чи дотримуються встановлені дедлайни, визначені у планах заходів?
- 2) **Контентний (Відповідність):** Наскільки зміст ухваленого акта відповідає вимогам конкретного *acquis* (норми ЄС). Використовується порівняльна таблиця (Table of Concordance).
- 3) **Процедурний (Інклюзивність):** Чи залучалися стейкхолдери до розробки, чи проводилися антикорупційна та гендерна експертизи.

3. Етапи проведення моніторингу

Етап I: Збір даних

Використання відкритих джерел:

- Портал "Пульс Угоди" (офіційний моніторинг).
- База законодавства Верховної Ради.
- Веб-сайт НКЦПФР.
- Dashboard інтеграції-інструмент динамічного моніторингу стану економічної та інституційної інтеграції з ЄС (Інститут економічних досліджень та політичних консультацій)

Етап II: Експертний аналіз

Це "ядро" методології. Експерти проводять **GAP-аналіз**, порівнюють поточне законодавство України з вимогами ЄС, щоб виявити, які норми ще не впроваджені¹.

Етап III: Верифікація

Консультації з організаціями громадянського суспільства, бізнес-асоціаціями та представниками інститутів ЄС для підтвердження об'єктивності висновків.

Етап IV: Адвокація та звітування

Підготовка "тіньових звітів" (Shadow Reports). На відміну від офіційних звітів влади, громадські звіти фокусуються не на кількості ухвалених паперів, а на реальній зміні "правил гри" на ринку. Висновки "тіньових звітів" використовуються для policy briefs, презентацій на робочих зустрічах з представниками органів влади, підготовки коментарів у соцмережах.

4. Інструментарій громадського контролю

- **Запити на публічну інформацію:** Для отримання відповідної інформації.
- **Індекс реформ:** Кількісна оцінка прогресу (шкала оцінювання від 0 до 5).
- **Traffic Lights (Світлофор):** Візуалізація статусу виконання (зелений — виконано, жовтий — у процесі, червоний — провалено).

5. Виклики та ризики

- **"Фасадне" наближення:** Коли закон ухвалюється, але не працює через відсутність підзаконних актів.
- **Динамічність acquis:** Право ЄС постійно змінюється, тому моніторинг має враховувати найновіші оновлення регламентів (динамічна адаптація).

¹ **GAP-аналіз** розглядається як складова громадського моніторингу